

EMNER I ERFAGRUPPEN

- Klovbeskæring i teori og praksis
- Smittebeskyttelse med besøg på svinebedrift
- Ensilage – sådan åbner og lukker vi ensilagestakken
- Indlæg ved inseminør
- Logistik og arbejdsplanlægning
- Sommerfest med grillaften
- Julebesøg i Tivoli
- *Næste gang:* Mælkekvalitet med besøg på Slagelse Mejeri og indlæg fra Michael Farre, SEGES.

Ukrainsk begejstring over erfagruppe

Fem sjællandske mælkeproducenter samler deres ukrainske medarbejdere i en erfagruppe, der giver dem både netværk, glæde og efteruddannelse.

Den ukrainske småsnakken blander sig med duften af kaffe. Hjælpsomt bliver plastikkrus og de små mælkebrikker rakt frem og tilbage mellem bordene, og da et par Harry Potter-bøger bliver trukket frem af en taske, bliver det bemærket fra flere sider. "Datskij...?", bliver der spurgt. "Nee... Ukrainskij," lyder svaret – og den glade låner forklarer efterfølgende lavmælt, at de faktisk er på russisk, da hun kommer fra den russiske del af Ukraine.

Vi er til erfagruppemøde i Holbæk. I dag er malkegrav, råmælk og ensilagestakke skiftet ud med skolestue, pebernødder og hjertestartere for 14 ukrainske medarbejdere. Dagens emne i erfagruppen er nemlig førstehjælp. Initiativtagerne er Yke og Rein Kloppenburg, der driver en malkekvægsbedrift med tre ukrainske medarbejdere ved Gislinge. Traditionen med at samle de ukrainske medarbejdere går mere end to år tilbage.

Får landbrugsfaglig viden

For to et halvt år siden fik mælkeproducenterne Yke Kloppenburg og Jan Duchwaidner nemlig en idé. De ville lave en erfagruppe for deres medarbejdere, der alle kom fra Ukraine. Efteruddannelse, netværk og medarbejderpleje skulle gå op i en højere enhed ved arrangementer med både landbrugsfaglige indlæg fra eksterne indlæsholdere og gode frokoster.

Ideen lykkedes. I dag tæller erfagruppen ukrainske medarbejdere fra fem bedrifter. Når der er danske medarbejdere på bedrifterne, deltager de også, fortæller Yke Kloppenburg, som er positivt overrasket over det faglige udbytte af gruppen.

"I begyndelsen var vi da i tvivl om, hvor meget de fik ud af de landbrugsfaglige indlæg. Men når vi holder tavlemøder derhjemme, kommer vores medarbejdere med indspil fra de emner, vi har haft i erfagruppen, så de får helt klart noget ud af det," forklarer hun.

Menneskelighed – der betaler sig...

"Where did you learn that?" lyder det overrasket fra underviseren i skolestuen på Falck i Holbæk. Anden time af førstehjælpskurset er gået i gang. På trods af sproglige udfordringer holder samtlige kursister koncentrationen og kommer med svar og kommentarer på et niveau, der af og til overrasker underviseren. I flokken af malkere, kalvepassere og kvægledere sidder nemlig både en uddannet sygeplejerske, flere universitetsuddannede og en enkelt fra en lægefamilie.

"En del af formålet med gruppen er at få medarbejderne til at føle sig værdsat. Når vi bruger energi på, at de kan dygtiggøre sig, føler de, at de er noget værd for os," fortæller Yke Kloppenburg.

For hende handler det først og fremmest om det menneskelige i at få ens medarbejdere til at føle sig værdsatte. Men hun er ikke i tvivl om, at det også kan betale sig.

"Du kan tro, de ved, hvor der er godt at være. De udveksler erfaringer på Facebook, så hvis man vil have de gode medarbejdere, kan det godt betale sig at gøre noget ekstra for dem. Fx fik vi mulighed for at ansætte parret, der sidder her, fordi de havde spurgt vores tidligere ansatte, hvor de skulle søge hen. Og hør, som det summer," siger hun med et smil ud over gruppen, der nu er i gang med at lægge hinanden i aflåst sideleje.

"Næste gang vi beder dem om at give den en ekstra skalle bedriften, er jeg sikker på, de siger ja."

KOMMENTAR:

Snyd med salmonellastatus straffer fællesskabet

SIDE 2

Sådan forebygger man antibiotikaheld på Abildholt

SIDE 3

Brug ikke formalin i klovbade

SIDE 4

KOMMENTAR

SNYD MED SALMONELLASTATUS STRAFFER FÆLLESSKABET

SEGES har erfaret, at der tales om, at man, for at få sin besætning i salmonellastatus 1, kan undlade at levere mælk fra køer med højt antistofniveau for ad den vej at snyde sig til en lav tankmælkstiter.

Jeg må sige, at jeg er dybt rystet. En sådan procedure – og andre former for snyd – er fuldstændig uacceptabel og udtryk for en rystende lav moral og mangel på ansvarsfølelse

over for de kolleger, der hver dag arbejder for at beskytte deres besætning mod smitte og over for dem, der yder en kæmpe indsats for at sanere.

Med en sådan handle måde udsætter man andres besætninger for smitte under falsk dække og snyder eventuelle aftagere af levedyr, som køber dyr med falsk status. Den eneste reelle måde at komme i niveau 1 på er at få saneret sin besætning.

Jeg håber i sandhed, at der kun har været tale om fjoget snak og opfordrer ALLE mælkeproducenter til at tage vores fælles opgave om et sundt og salmonellafrit kvægbrug alvorligt.

/ CHRISTIAN LUND, FORMAND FOR LANDBRUG & FØDEVARER, SEKTOR KVÆG

Ukrainsk begejstring over erfagruppe - fortsat fra side 1

Jeg vil gerne være den bedste til mit job

Der breder sig et stort smil på Anna Semydietovas ansigt, da hun fortæller om erfagruppen for ukrainske medarbejdere.

"Jeg synes rigtig godt om møderne. Vi lærer noget nyt og får masser af ny information, for meget er anderledes her i forhold til Ukraine," smiler hun.

For den udadvendte Anna betyder det sociale også meget.

"Vi er jo fremmede her og har ikke et stort socialt liv i Danmark, så her kan vi få nye venner, samtidig med at vi lærer noget," fortæller hun.

24-årige Anna Semydietova har været i Danmark i tre år. I Ukraine læste hun landbrug på universitetet, og hun ser arbejdet i Danmark som karrierefremmende.

"Min fremtidsdrøm? Det er at blive den bedste til mit job. Jeg vil gerne se, hvor god en karriere jeg kan få, men jeg ved ikke, om jeg bliver i Danmark", lyder det fra Anna Semydietova.

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

"Her kan vi få nye venner, samtidig med vi lærer noget nyt," siger Anna Semydietova. Foto: SEGES

Vasyl byttede jura ud med køer

31-årige Vasyl Paziuk er uddannet advokat og arbejdede i Ukraine for staten. At jura og nystrogne skjorter i dag er byttet ud med køer og Kansas skyldes primært krigen mod Rusland – og en kusine, der for seks år siden foreslog ham at følge efter hende til Danmark. I dag har han kone og barn i Gislinge og drømmer om at læse bioteknologi. Indtil det bliver en realitet, nyder han dagene med ukrainske kollegaer og teoretiske emner i erfagruppen for ukrainske medarbejdere.

"Erfamøderne er altid meget interessante. Det er godt at få noget at reflektere over. Når man har arbejdet praktisk længe, er det godt også at få noget til hjernen," siger han med et smil.

"Møderne er også gode rent socialt. Jeg får altid nye input til arbejdet fra de andre," fortæller han.

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

Vasyl Paziuk satser på at blive i Danmark. Foto: SEGES

HVIS DU IKKE HAR EN ERFAGRUPPE

Man stabler jo ikke en skøn erfagruppe for udenlandske medarbejdere som den, fem sjællandske bedrifter har, på benene fra den ene dag til den anden. Mens du grubler over, hvordan du skal gribe etableringen af sådan en erfagruppe an, kan du klæde dine udenlandske ansatte på med film, online-kurser, faktaark og artikler på engelsk på:

www.landbrugsinfo.dk/workingwithcattle

HUSK KORREKT AFSIKRING AF DØDE DYR

Døde dyr er en kilde til smittefare. Derfor er korrekt indretning af afhentningspladser vigtig. Samtidig er det også vigtigt af hensyn til udefrakommende, at dyrene ikke er synlige.

Vær derfor omhyggelig med, at afhentningspladsen opfylder lovkrafter, som lyder:

"Døde dyr skal opbevares på en måde, så de ikke udgør en risiko for spredning af smitstoffer, og så de er sikret mod ådselædende dyr. Fordærvelse af kadaverne skal forebygges.

Døde produktionsdyr skal tilmeldes afhentning hurtigst muligt og senest 24 timer efter konstatering af dødsfald."

Få gode råd i FarmTest Kvæg nr. 94 'Udlevering af døde kreaturer – smittebeskyttelse' på www.farmtest.dk

Faste procedurer og arbejdsro forebygger antibiotikauheld på Abildholt

Med 700 køer, 11 robotter og 7 medarbejdere har driftsleder Thomas Larsen nok at holde styr på. Men der er tjek på tingene – også forebyggelse af antibiotikauheld.

”Vi behandler ALDRIG en ko, før den er tastet ind som *behandlet*.”

Det slår driftsleder Thomas Larsen fast som det første, da han bliver spurgt om bedriftens procedurer for at forebygge antibiotikauheld.

”Hvis man behandler først, og telefonen fx så ringer, er risikoen for at glemme en indtastning alt for stor,” forklarer han.

Thomas Larsen er ansvarlig for stalden på Abildholt ved Holstebro, som huser 700 årskøer og 11 malkerobotter. Der er tydeligvis orden i tingene og klare procedurer – også når det kommer til forebyggelse af antibiotikauheld.

Ved siden af den elektroniske liste over indtastede dyr til behandling har de et behandlingsskema, hvor køerne skrives ind med dato for behandlingsstart, og hvilket hold de går i.

”Så har vi det både elektronisk og på papir. Og så kan vi også tage listen med ud i stalden, så vi er sikre på, at det er den rigtige ko, der behandles,” fortæller Thomas Larsen.

Første gang en ko behandles, mærkes den med rødt halebånd. Øremærket tjekkes altid – også ved genbehandling.

Thomas Larsen, ansvarlig for stalden på Abildholt, har orden i tingene og klare procedurer – også når det kommer til forebyggelse af antibiotikauheld. Foto: SEGES

”Før behandling tjekker vi også på pc'en, at robotten er sat til at separere koen fra. På den måde får vi et dobbelttjek,” forklarer Thomas Larsen.

Arbejdsro er en vigtig faktor

Han forsøger så vidt muligt at behandle om morgenen, hvor der er ro.

”Jeg synes, det er et væsentligt element i at undgå fejl, at man har arbejdsro og kan koncentrere sig om behandlingen. Derfor fungerer morgenerne godt, fordi der fx ikke er elever, der spørger eller en inseminør, der kommer forbi,” forklarer Thomas Larsen.

Det er stort set altid ham, der behandler køerne. Hvis det er nødvendigt at behandle i weekenden, kan ejer Henrik Vestergård eller en medarbejder stå for behandlingen. Men det er altid en af de tre, som alle er godt inde i procedurerne.

”Jeg synes, det er et væsentligt element i at undgå fejl, at man har arbejdsro og kan koncentrere sig om behandlingen.”

Thomas Larsen, Abildholt

Når det er sagt, handler det ikke kun om mennesker, understreger Thomas Larsen:

”Vi er meget afhængige af, at teknikken virker, så mælk fra antibiotikakøer med sikkerhed ryger i kloakken.

Derfor har vi selvfølgelig også faste serviceaftaler 4-5 gange årligt,” slutter han.

/ KIRSTEN MARSTAL, SEGES

Færre antibiotikauheld i robotbesætninger

Antallet af antibiotikauheld i robotbesætninger er faldet markant de seneste år. Der sker dog stadig uheld. Se her, hvor det typisk gik galt i 2018.

De seneste mange års opgørelser har vist, at der procentvis sker flere antibiotikauheld i besætninger med malkerobotter end i besætninger med konventionel malkestald. Opgørelserne viser imidlertid en glædelig udvikling. Således er der sket et fald fra 60 uheld i 2015 til 39 i 2018.

”Et enkelt uheld er naturligvis altid et for meget, men det er meget positivt, at det går i den rigtige retning,” mener afdelingsleder Per Justesen, SEGES. Ser man på

de hyppigste årsager til uheld i robotstalde, kan flertallet relateres til management.

”Vi ser dog også uheld, som skyldes fejl eller slid på de ventiler i robotten, som fraseparerer mælken fra antibiotikabehandlede køer,” forklarer han.

Prioriter service

Per Justesen opfordrer derfor til at være meget omhyggelig med at overholde regelmæssig service af robotterne.

”Og i forbindelse med service bør man samtidig sikre sig, at servicemontøren er omhyggelig med tjek af disse ventiler,” lyder det fra afdelingslederen.

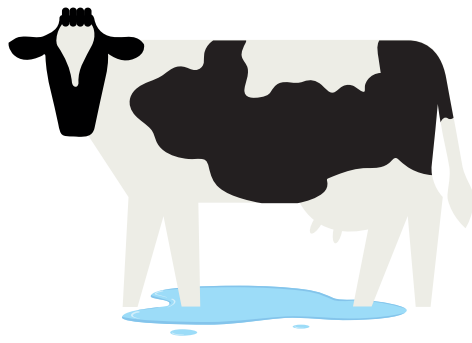
Per Justesen understreger, at mælk fra uheld aldrig risikerer at nå ud til forbrugeren, da mælken fra alle tankbiler tjekkes ved ankomst til mejeriet og kasseres ved positivt fund.

/ KIRSTEN MARSTAL, SEGES

ÅRSAGER TIL ANTIBIOTIKAUHELD I ROBOTSTALDE I 2018

- Koen har ikke været tastet ind i pc'en
- Forkert ko tastet ind i pc
- Skyl efter behandlet ko er afbrudt, fordi næste ko også skulle malkes fra
- Ko er malket med få minutter efter goldbehandling
- Robotten har kørt på manuel malkning – behandlet ko malket med
- En robot blev afbrudt og genstartet efter en behandlet ko – dermed er skyl sprunget over
- Ventilfejll.

BRUG IKKE FORMALIN I KLOVBADE

Lad dig ikke friste af annoncering til at bruge formalin mod digital dermatitis. Midlet er kræftfremkaldende og frarådes i Danmark, da der findes andre ligeså effektive midler.

I forrige uge kunne man læse en annonce i Landbrugsavisen, hvor det bl.a. blev anbefalet at anvende formalin i klovbade. I Danmark fraråder vi imidlertid formalin i klovbade, og klovbeskærerne vil slet ikke beskære i besætninger, der anvender formalin.

Årsagen er, at stoffet er meget giftigt. Det kan både være kræftfremkaldende og give allergiske hudreaktioner. Derfor er det også underlagt den såkaldte substitutionsregel, der siger, at hvis der findes andre alternativer, der er mindre skadelige, skal de bruges.

Da der ikke foreligger dokumentation for, at formalin virker væsentligt bedre end andre klovbademidler – eller blot vand og sæbe – bør man ikke bruge formalin. For at holde digital dermatitis

nede i besætningen anbefales i stedet at følge fempunktplanen mod digital dermatitis:

1. Effektiv ekstern smittebeskyttelse
2. Effektiv intern smittebeskyttelse
3. Tidlig identifikation, registrering og behandling af kliniske tilfælde
4. Hyppig klovdesinfektion for at forebygge nye tilfælde
5. Fastlæggelse af og opfølgning på mål for besætningens klovsundhed.

Du kan finde en kort og enkel, men dog uddybende beskrivelse af de enkelte punkter i fempunktplanen på www.sundklov.dk

/ PETER RAMDAL, SEGES

Mælke kvalitet, der kan mærkes på bundlinjen

Er du tilfreds med din seneste afregning fra mejeriet? Eller får du ikke højeste kvalitetstillæg?

SEGES tilbyder rådgivning inden for mælkekvalitet. Sammen med dig kigger vi på alle muligheder for at forbedre både mælkekvalitet, yversundhed og bundlinje. For at du kan få mest mulig ud af vores rådgivning, har vi brug for at få adgang til data om din bedrift og din mælkekvalitet. Det håber vi, du vil give os samtykke til. Så lever vi nemlig op til reglerne for behandling af personoplysninger, og vi kan hurtigt komme i gang med at hjælpe dig.

Scan QR-koden eller klik ind på www.seges.dk/maelkekvalitet-samtykke og giv os dit samtykke.

Du kan også klikke ind på seg.es.dk/maelkekvalitet og komme i kontakt med en rådgiver med det samme.

Lav dynamiske enkeltbokse i kælvningsafdelingen

Flytbare enkeltbokse i den fælles kælvningsboks gør det nemmere at opfylde koens naturlige behov omkring kælvning. Det er samtidig pladsbesparende og en fordel i forhold til smittebeskyttelse.

De seneste år er der blevet bygget en del stalde, der tilsammen går under betegnelsen velfærdsstalde. Det omfatter både pladser til goldkøer, kælvningsbokse, nykælverhold, sygebokse, afdeling til separation og behandling samt pladser til køer i aflastning.

Der er et stort sammenfald i de faciliteter, som anvendes til opstaldning af kælvende og syge dyr. Det gør det vigtigt at være opmærksom på, at det, i forhold til smittebeskyttelse, er meget uhensigtsmæssigt at opstalde raske og syge dyr sammen – eller tæt på hinanden.

Kælvningsbokse bruges som sygebokse

Jævnfør lovgivningen skal der være mindst fire kælvningspladser pr. 100 køer. Heraf skal de to være enkeltkælvningsbokse.

Desværre viser erfaringen, at antallet af faste enkeltbokse i det antal, loven foreskriver, ofte giver bokse i overskud, som ikke benyttes til kælvninger, men som hurtigt bliver taget i brug til fx småkalve eller sygebokse. Det er virkelig uhensigtsmæssigt i forhold til smittebeskyttelse.

Koens naturlige adfærd omkring kælvning

Køerne bør som udgangspunkt kælvne i enkeltbokse, men helt op til selve kælvningen foretrækker køerne at blive i flokken. I naturen vil en ko umiddelbart før fødslen søge væk fra flokken og kælvne alene.

Efter kælvning "sætter" den kalven og vender tilbage til flokken. De første dage efter fødslen vender koen tilbage til kalven, så den kan patte. Efter nogle dage, når kalven kan følge

med flokken, tager koen kalven med tilbage, og parret bliver sammen i flokken.

Lav kælvningsafdelingen til fællesboks

For at imødekomme dette sociale behov anbefaler vi at indrette kælvningsafdelingen med én stor fællesboks. Der flyttes køerne typisk hen, når de er 7-10 dage fra forventet kælvning.

I forbindelse med fællesboksen kan der indrettes et antal enkeltbokse med løse låger. På den måde kan der i en del af fællesboksen etableres enkeltbokse. Derved undgår man overskydende enkeltbokse – og dermed også fristelsen til at bruge disse til syge dyr.

/ HELGE KROMANN, SEGES

Fælles kælvningsboks med mulighed for at etablere enkeltbokse løbende efter behov.

I bogen 'Indretning af stalde til kvæg – Danske anbefalinger' kan du læse mere om emnet i to nyreviderede kapitler om

hhv. opstaldning i perioden omkring kælvning (kap. 7A) og håndtering og behandling af dyr (kap 7B).

Du finder bogen på www.landbrugsinfo.dk > Byggeri > Stalde > Kvægstalde > Indretning af stalde til Kvæg eller ved at scanne QR-koden.

